

VRBNIČKI VIDICI

• BROJ 27 • GODINA XV • IVANJA 2006. • CIJENA 10 kn •

Čuvajmo baštinu!

Drage čitateljice i čitatelji
Vrbničkih vidika,

pred vama je 27. broj ovoga časopisa kojega, nadam se, s užitkom čitate.

Vrijeme je priprema za nadolazeću turističku sezonu, zasluzenih godišnjih odmora, uživanju u blagodatima ovoga primorskog kraja. Lijepo nam je Bog dao, kažu mnogi.

I ja se s njima slažem. Malo se ljudi ma gdje može pohvaliti ovakovom ljepotom krajolika, savršeno izbalansiranom klimom, čistim morem... A mi u tome uživamo 12 mjeseci u godini!

Naša djeca rastu na svježem zraku, okružena dragim i poznatim osobama, igraju se na Škujici bez straha da će im se što dogoditi. Ona se od malih nogu mole Bogu va Veloj crikvi, stupaju se sa starim i vrijednim običajima vrbničkoga puka tancajući po domaću, sopoć sopeli, prihvatajući nepisana, ali snažna vrbnička pravila. Odrastajući, ta pravila za njih postaju zakoni. I to je dobro, jer oni su mahom dobri. Možda su ponekad previše kruti i zatvoreni, isključujući i hladni, ali su добри.

U vrijeme globalizacije, kada svi žele biti isti, bez obzira otkud dolaze, kojim jezikom govore, kojem se bogu mole, Vrbnik je zadržao svoj kod, on prihvata ljudi, ali ne i njihova pravila u svojoj kući. Malo će biti takvih u ne tako dalekoj budućnosti.

Već 683 godine čuvamo braščinu Sv. Ivana Krstitelja - Kapare, od njihove kape s kukuljicom po kojoj su

dobili ime, do pučkog pjevanja, pojubice, procesija i sudjelovanja pri pokopu pokojnika. To je običaj koji se nikada neće zatrati jer svijest o vrijednosti cijele te institucije Kapara je pregolema u glavama i srcima Vrbenčana.

To nam poručuje i izložba fotografija Petra Trinajstića posvećena upravo njima. Njezin naziv LJUBI I SLUŽI - KAPARI VRBNIK, kazuje mnogo o suštini ove stare bratovštine.

Fotografije u ovom broju VV samo su djelić velike izložbe postavljene u lapidariju uz zvonik, koju autor poklanja Vrbniku.

O najčešćem zvanju vrbničkih žena - meštricama, pišu prof. Mira Katunar i Domagoj Gršković. Podsjećajući nas na mnoštvo žena koje su svoje živote posvetili opismenjavanju i podučavanju mladih Vrbenčana, autori ovoga teksta potrudili su se pokazati nam i njihove stare fotografije.

Što se radi u Općini Vrbnik, koje su ovogodišnje novosti, kako žive i razmišljaju naši studenti u Rijeci i Zagrebu, neke su od tema na koje vas upućujem u ovome broju VV.

Čuvajmo našu baštinu jer ona je naš identitet.

Svima vam od srca čestitam Ivanju, blagdan našega grada.

Mirela Sparožić, prof.
glavna i odgovorna urednica VV

Već tisuću let

Vrbnik je nevestica
z bandi od Kvarnera....

Navadil se,
pek njemu ne pači
bura i nevera.

Zajik lipi stari
njegova je dota.
More, sence, kamik
to mu je lipota.

Pek če? Tr ši. Zač ne?

Poji ga hrani,
zvonik ga brani.
Furešti ki pridi
najdu kruh i sir
po staroj užanci
i kada ni pir.

Aš iskru življenja,
da se ne zatere,
i ogenj va kući
čuvaju matere.

Dičina uče,
muži se muče.
Pek na blagden
po vrbensku
kanet, sopeli,
tesnek i tenec,
bukalaeta i janjec.

"Oja na .... za dragin zdisala"
nigda i sedaj i vavik,
već tisuću let
haba to naš kamik.

Dr. Vlasta Sindik-Pobor

Obnova župne crkve

Piše: vlc. Antun Zec

Ime je Vrbnik danas prepoznatljivo po svojim dobrim i vrijednim stanovnicima. Veliki broj ljudi u Hrvatskoj znade da su kardinal Bozanić, mnogi svećenici i intelektualci rodom iz Vrbnika.

S pjesmom Vrbniče nad morem ulazimo u mnoge udžbenike i publikacije. Glagoljaška tradicija Vrbnika svima je dobro poznata. I sama slika Vrbnika mnogima je dojmljiva i prepoznatljiva: naše slikovito mjesto na brdu nalikuje otočiću Mont St. Michel na francuskoj obali Atlantika. Kulturna vrijednost svakoga kamena, kao i glagoljskih knjiga, obvezuje nas da njegujemo prošlost.

Vrbnik je danas brand ili visoko cijenjeno ime, i u kulturi i u gastroenologiji. Naša je žlahtina zvučno ime rado pijenog vina diljem Lijepe naše pa i dalje.

A najveća smo vrijednost Vrbnika MI, stanovnici ovoga grada i Kristovi vjernici, koji snose građansku i kršćansku odgovornost.

Lijepu nam je vjerničku i kulturnu povijest ostavila prošlost. Dužnost nam je sačuvati je i oživjeti. Veliku pozornost privlači, između ostalog, skladno uređena sakralna izložba u Desetincu s glagoljskim kamenim natpisima u lapidariju te Madonneum ili zbirka od osam kipova Majke Božje iz 15. i 16. st., što je jedinstven marijanski postav u Hrvatskoj. Na istom se prostoru nalazi i arheološka zbirka te knjižnica.

U zvoniku se tijekom ljeta može razgledati izložba studenata Likovne akademije iz Zagreba s temom likovnog identiteta Vrbnika. To se uređuje brigom i pomoći Ministarstva kulture RH, Općine i župe Vrbnik.

Ali još jedan veliki kompleks zahtjeva našu pozornost i punu odgovornost: naša župna crkva!

Površina njezina krova iznosi 613 m². On je trajno izložen nevremenu, buri i morskoj soli. Unutrašnjost također vapi za obnovom.

Hajde, krenimo u obnovu!

Na pročelju katedrale u francuskom gradu Poitiersu stoji natpis:

**OVA JE CRKVA SAZIDANA
ŽELJAMA BOGATIH,
A POMOĆU SIROMAŠNIH.**

Ovaj bi natpis mogao stajati i na zgradi naše velike i prostrane župne crkve. Već od 12. st. pet je crkvica u sredini Vrbnika okruživalo mjesno groblje. U 17. st. su sve te kapele povezane u jednu župnu crkvu. Ona je svoj sadašnji, konačni oblik dobila u 19. st.

Ta je crkva kuća našeg nebeskog Oca i naša draga domaja. U njoj se odvija nedjeljni susret s Bogom i susret nas međusobno u zajedničkoj euharistiji. U toj crkvi po sakramentima dobivamo Vječni život i konačno se opravštamo od ovozemaljskog života molitvama naše braće na sprovodu.

Za ponos našega mesta, za našu ugodu dok boravimo u hramu

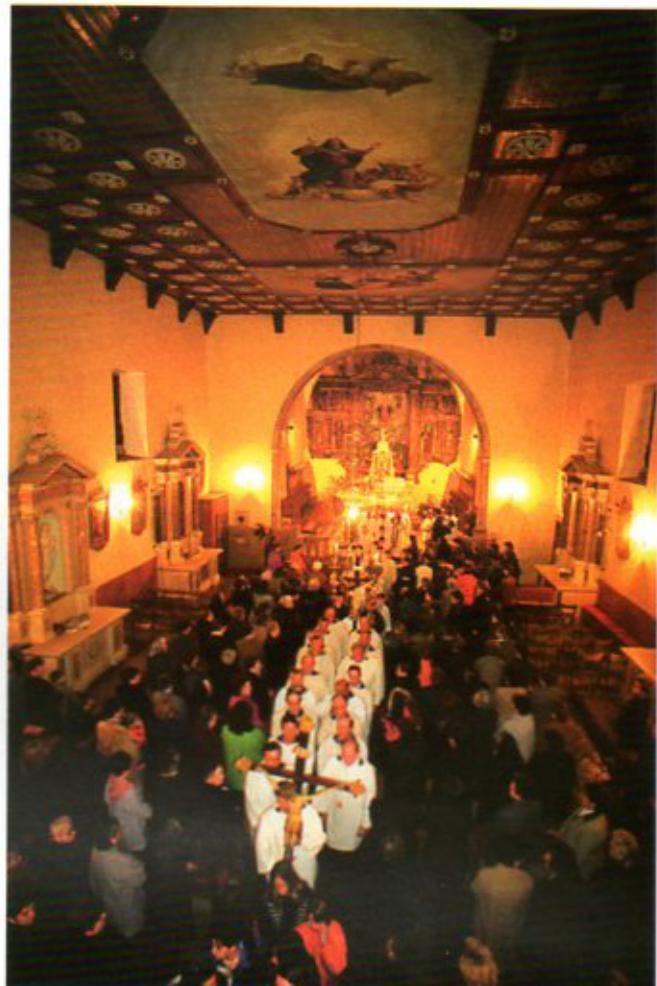

foto: P. Trinajstić

Božjem, za svečaniju Svetu liturgiju, za čast Božju, za naše bogatstvo koje nam povjereno u Boga nosi, za radost molitve, za plodove naših vonograda, za našu budućnost, krenimo u obnovu ovog sakralnog objekta!

Lijepo je uređen Desetinec i župni stan, a sada je na redu Božji hram. Naša župna crkva čeka naše srce, našu dobrotu!

**DAR NE DARUJE RUKA NEGO -
SRCE!**

Dok je srca, bit će i Vrbnika!
A Vrbnik ima veliko srce!

Neka zasja naša crkva do ljeta 2008.!

Sretna Ivanja!

Vaš plovani

Nastojimo poboljšati uvjete života

Piše: Franjo Toljanić, načelnik Općine Vrbnik

Temeljem Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i upravi Općina Vrbnik je poslije četiri godine dobila Općinsko poglavarstvo, te koristim priliku da čitatelje upoznam s novim članovima Općinskog vijeća i poglavarstva.

OPĆINSKO POGLAVARSTVO

Franjo Toljanić - predsjednik poglavarstva
Ivan Lukarić - zamjenik predsjednika
Petar Gršković
Igor Justić
Božidar Polonijo

OPĆINSKO VIJEĆE

Branko Pavan - predsjednik vijeća
Ivica Brusić - zamjenik predsjednika
Sanja Polonijo
Predrag Polonijo
Ivica Hriljac
Josip Španjić
Mate Jurjević
Marija Dujmović-Pavan
Nikola Milović
Ivan Matanić
Branko Antić

Načelnik Općine Vrbnik: Franjo Toljanić

Zamjenik načelnika: Ivan Lukarić

Za čitatelje Vrbničkih vidika izdvojio sam nekoliko zanimljivosti:

I: Detaljnim planom iz 1999. godine nije bilo moguće graditi ceste za zgradu POS-a, već se moralo pristupiti izradi izmjena i dopuna DPU Vrani koja je primjerena terenu. Suglasnost nadležnog Ministarstva stigla je u listopadu 2005. godine te se je tada pristupilo izgradnji pristupnih cesta.

Novi rok useljenja bit će početkom rujna ove godine,

pogotovo iz razloga što su neki od stanara svoju djecu odlučili upisati u našu školu.

Razumijemo negodovanje vlasnika stanova, ali smo zaista radili sve što je u našoj moći, a to će u konačnici rezultirati time da će cijela buduća građevna zona Vrani imati riješenu cjelokupnu komunalnu infrastrukturu.

Ta činjenica nas posebno veseli i opravdava sva naša nemala ulaganja.

II. Općina Vrbnik podržala je zahtjeve roditelja predškolske djece za uvođenjem cjelodnevnog boravka u DV Katarina Frankopan, RJ Vrbnik. Prema kalkulaciji Dječjeg vrtića koja je izrađena na bazi 24 djece, Općina Vrbnik se obvezala u prvoj godini ulaganja plaćati boravak djece u vrtiću sa 29.000,00 kuna mjesечно, a sljedećih godina 24.000,00 kuna. Ta sredstva su namijenjena za nabavku sitnog inventara te redovnih troškova boravka naše djece. Međutim, moram napomenuti da preostale troškove snose roditelji ovisno o tome žele li poludnevni ili cjelodnevni boravak u vrtiću.

III. Cijena vode se formira prema kriterijima koji su jednaki za cijeli otok. Valja reći da se sa sredstvima prikupljenim od naplate potrošnje vode pokrivaju određeni troškovi. Obnavlja se cjelokupni vodoopskrbni sustav na otoku, što svakako znači da više nema redukcija i iskopčanja vode kakvih je bilo unatrag 10-15 godina. Zasigurno je paušal najjednostavnije rješenje, no sva daljnja ulaganja u vodoopskrbni sustav rezultirala bi time da bi

cijena vode bila i do tri puta veća u ljetnim mjesecima.

Odluke o cijeni komunalnih usluga i vode donose se dvotrećinskom većinom na Skupštini Ponikve, a Općina Vrbnik ima 5,12% udjela u Skupštini Ponikve. Na Skupštini Ponikve razmatrat će se problematika staračkih samačkih domaćinstava, te se predlaže jednak socijalni program za cijeli otok i to na način da se takva domaćinstva oslobode plaćanja vode ili da Općine plaćaju vodu za njih.

IV. Hrvatske vode Zagreb donose dinamiku i plan odvodnje Vrbničkog polja. Općina Vrbnik pristupila je izradi glavnog projekta odvodnje donjeg dijela Vrbničkog polja. Projekt će biti gotov početkom lipnja ove godine. Temeljem ovog projekta sve upojne jame će se povezati, a na taj način će se u velikom postotku smanjiti stajanje vode u polju. Kao završni dio tog projekta pristupit će se izradi tunela od Luga do Kostrijcice.

V. Prostorni plan Općine Vrbnik je dovršen, a usvojen će biti nakon suglasnosti Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja. Nakon dobivene suglasnosti paralelno će se izrađivati Urbanistički planovi koji su neophodni u našem PPU.

VI. Postoji Zakonska regulativa o načinu i rokovima pokapanja pokojnika, tako da smo pristupili izradi Idejnog projekta o uređenju groblja i izgradnji mrtvačnice, koja u skladu sa Zakonom ne smije biti izvan prostora groblja.

VII. Eko kontrola sastavljena od turističkih djelatnika i članova pojedinih udruga ocijenila je da je Općina Vrbnik na prvom mjestu u zbrinjavanju i razvrstavanju otpada na otoku Krku. Taj podatak nas jako veseli jer pokazuje stupanj ekološke osvještenosti naših građana.

VIII. Radovi na sanaciji lukobrana započeli su 10.05.2006.godine, a izvođač radova je SUN ADRIA iz Rijeke. Vrijednost investicije je 500.000,00 kuna, a Općina je u svom proračunu osigurala 1/3 sredstava.

Ovim radovima sanirat će se glavno gazište i školjera koja je i glavni uzrok oštećenja.

Sanacija podmorskog dijela planira se u 2007. godini, o čemu se već vode pregovori.

IX. Poglavarstvo je donijelo Odluku, a na preporuku gen.vikara mons.

I.Kordića, da preporuči našim mještanima i posjetiteljima dolično odijevanje u užoj gradskoj jezgri, što je Vrbnik zasigurno zavrijedio kao grad-spomenik te smo time pokazali da ga znamo i cijeniti.

Tim načinom molimo i naše drage goste i prijatelje da ga poštuju i cijene.

X. Usvajanjem Prostornog plana Općine Vrbnik definirat će se i nova gospodarska zona Zabrdi, koja je već bila aktualna. Detaljni plan uređenja za ovu zonu je donesen, a po dobivanju suglasnosti nadležnog Ministarstva pristupit će se izradi troškovnika, prikupljanje podataka o zainteresiranim te sami građevinski radovi.

Općina Vrbnik dobila je i kontakt policijaca, što je uobičajena praksa u

svim Jedinicama lokalne samouprave. Bitno je napomenuti da kontakt policijaci provodi Zakone RH, a prema Ustavu RH. Nadređena mu je Policijska postaja Krk.

Za provođenje svih gore navedenih obveza Općine Vrbnik kojim se na stanoviti način poboljšavaju uvjeti života u našoj Općini, utrošena su ili će biti utrošena sredstva svih nas, pa na ovaj način molimo sve naše žitelje da podmiruju svoje obveze prema Općini, jer će na taj način zasigurno biti još više ulaganja u komunalnu infrastrukturu i sam izgled Vrbnika.

Za sve informacije vezane uz nadležnost Općine Vrbnik, dostupne su Vam naše službe, kao i načelnik i zamjenik načelnika Općine.

Svim stanovnicima Općine Vrbnik čestitam Dan općine-blagdan Sv.Ivana, kao i blagdane Petrovu i Jerolimlju.

foto: P. Trinajstić

U spomen vlč. Ivanu Brusiću

Piše: Mare Stašić

Prošlo je već pet ljeta, a nisu se otrgnule sjećanju mnoge izrečene i napisane prigodne misli naših svećenika.

Citajući posljednji napisani tekst za tisak "Uskrs-znak i poticaj" (Naši zvoni, list župe Dubašnica) pok. vlč. I. Brusića, posvješćuje nam kršćanski stil života i pita se da li u sva događanja oko nas stavljamo pečat svoje vjere i vjerničkog života. Grize nas sumnja neuspjeha u tome još i danas.

U svom kratkom životu agilnog i uvjerenog navjestitelja Kraljevstva nebeskog, pastoralnoj zauzetosti i principijelnosti te osobitoj zasluzi za izgradnju kapele Sv.Nikole (jer je Malinska po prvi put u povijesti dobila svoju kapelu) u koju je ugradio svoje

snage i nastojanja do posljednjeg dana, pitamo se može li se nadopuniti praznina koja je njegovim odlaskom nastala.

U ambijentu Bogoslovnog sjemeništa u Rijeci i u društvu osoba nemametljive ljubavi i prijateljske podrške, proživio je svoje zadnje dane. Svestan svoga stanja, znao je reći: "Ne treba grozničavo moliti za zdravlje. Treba moliti da se vrši Božja volja". On je Božju volju izvršio do kraja.

Svojom pribranom nazočnošću i otvorenom dobrohotnošću, gostoljubivom gestom srca, u sebi je skupljao ljude žedne takvih iskrenja. Uz njega se čovjek osjećao ugodno.

Osobito je volio pjesmu. Evo stihova koje je napisao kao student:

*Zašto mi srce sad pjeva
jer putem ljubavi idem?*

*Znam što me kod tebe čeka
kad ljubavi Tvojoj stignem.*

Svojim djelovanjem ostavio je trajni pečat među nama.

10 godina od završetka osnovne škole

Piše: Bruna Stašić .

"Od kolijevke pa do groba, najljepše je đačko doba." Zato smo se nakon 10 let finjene osnovne školi odlučili svi skupa spraviti i opet bit đaci.

Dogovor je pal za subotu, 29.04. na 6 ur va školi, va našen razredu, sveki na svojen mestu.

Kad smo se svi pomalo spravili, najprvo smo se šli prošetati po školi aš

nas je najviše zanimalo če se je va našoj školi prominilo va zadnjih 10 let?!

Najviše niš...ma, šalin se...novosti je! Sveki mešter ima daneska svoj razred, svoj kabinet, pe ima tako i razred porejen po svon guštu. Pohvale kabinetu hrvatskog jezika, Mirinon razredu, ma ni to zbog toga jer je to bil naš razred, i če nan je ona bila razrednica, nego tako, iskreno. Drugo novo va školi: nikoliko novih slik, al ipak su naš Vrbnik na platnu i oslikani zidi sprid knjižnice najboji. Va razredih je laminat po podu, po poneštrah su rožice i to je to! Al jušto se dela nova fasada. Pohvale!

Naša razrednica je prolistala naš dnevnik, svih

nas prozvala i podsjetila kako smo učili, ponašali se i koliko smo neopravdanih imeli. Lipo je bilo svega se domisliti aš nan je to daneska svimi smišno. Onda je prišel red i na nas: če smo udelali mi va zadnjih 10 let? Niki su se oženili, niki imaju dičinu, niki su finili studije, niki još marljivo uče, a ostali vridno delaju. Meštici smo dali buket rožic, a ona je nan dala DVD od našega izleta va Dubrovniku 1996. Ieta ku je sama snimala. Slikali smo se sprid školi i bili smo spravni za konobu "Luce". Va konobi smo imeli pravu malu gozbu pe smo uz harmoniku i pjesmu ostali do rana jutra...

Bilo nan je jako lipo. Onisti ki nisu prišli su dobili neopravdani... , i neka njin bude žal če su propustili evu feštu. Nadamo se da ćemo se za par let opet naći va još većen broju i ze još više novitad.

Planovi TZ Vrbnik za 2006.

Piše: Sanja Polonijo, dipl.oec., direktorica TU TZO Vrbnik

Ovom bih se prilikom željela kratko osvrnuti na promjene Zakona o boravišnoj pristojbi koji je na snazi od prošle godine.

Prema tom Zakonu svi registrirani iznajmljivači koji imaju više od četiri osnovna kreveta, obvezni su plaćati boravišnu pristojbu u paušalnom iznosu.

Mali iznajmljivači koji iznajmljuju do četiri osnovna kreveta u dvije sobe ili jednom apartmanu imaju mogućnost, osim u paušalnom iznosu, boravišnu pristojbu plaćati za svakog gosta po ostvarenom noćenju.

Na području TZO Vrbnik, od 76 registriranih, 44 iznajmljivača je boravišnu pristojbu u 2005. godini plaćalo u paušalnom iznosu.

Iznajmljivači su na temelju Rješenja o odobrenju za pružanje usluga građana u domaćinstvu u TU TZO Vrbnik dobili potpune informacije o visini i rokovima plaćanja paušalne boravišne pristojbe.

Kao i prošle godine uplatnice za plaćanje paušalne boravišne pristojbe iznajmljivači za 2006. godinu mogu dobiti u TU TZO Vrbnik.

Sve promjene po pitanju broja, kategorije i vrsti smještajnih jedinica iznajmljivači bi trebali registrirati u TU TZO Vrbnik.

TZO Vrbnik sudjeluje u radu i programima TZ otoka Krka, kao što su:

- nastupi na sajmovima u Beču, Salzburgu, Munchenu, Nunbergu, Herningu, Budimpešti, Essenu, Gotheborgu, Torinu i Padovi,

- prezentacija otoka Krka u hrvatskom Veleposlanstvu u Bratislavi te prezentacija TZ

Kvarnera i otoka Krka u Mariboru, u suradnji s vrbničkim vinarima i ugostiteljima,

- izrada multimedijalne prezentacije otoka Krka,

- uređenje unutarnjeg zida na zgradi aerodroma u Omišlu,

- tiskanje cjenika za 2006. godinu,

- tiskanje programa Kulturno ljetu za 2006. godinu,

- prihvata novinara iz Njemačke, Italije, Francuske, Engleske i Slovačke,

- izrada šetnica otoka Krka.

Uz doprinos vrbničkih vinara, Općine Vrbnik, svih fizičkih i pravnih osoba na području Vrbnika i šire, organizirane su «Maškare 2006.».

Prodaju sadnica cvijeća građanima po povoljnim cijenama omogućila je Općina Vrbnik.

Treću godinu zaredom uspješno je izvedena eko-akcija čišćenja podmorja luke Vrbnik, u kojoj je u suradnji s Diving centrom «Neptun» iz Šila sudjelovalo 60-tak ronioca iz Slovenije i Mađarske te 10-tak dobrovoljaca iz Vrbnika, a članovi DVD-a Vrbnik čistili su plažu i šetnicu «Kozica». Eko-akcije realizirane su uz pomoć Općine Vrbnik, P.Z. Vrbnik, P.Z. Gospoja i Pekare Vrbnik.

Tijekom sezone TZO Vrbnik organizirat će 01.-02.07. edukativno-zabavnu manifestaciju za «Razgon» te 25.-26.08. «Dane vina otoka Krka - Vrbnik 2006.».

Hvala svima koji su na bilo koji način podržali i doprinijeli radu TU TZO Vrbnik.

ZAJIK «SLAVNIH GLAGOLJAŠA»

Zavakali smo
svoj vrbenski zajik,
pozabili, prominili
otkada su stari zamelknuli
i zdavni se umirili.

Na 'voj suhoj zemji dedovoj
ka naš Vrbnik još će vavik
hrani,
od jutra do noće prepelni su
dani
nikih besed dibjih, novih
ke su zesinsega spačani.

Denes gredu dičina
na školu svih osen let
i tedeški i engleški navade za
pet.

Zač ne biju i hrvacki dobro
naučili,
a svoj lipi verbenski
nikadmaj ne pozabili?

Devetstotin let je Vrbnik ganal
zajik «slavnih glagoljaša».
Samosvojna, posobojna je
beseda naša!
Govor znahorjiv, znamenovani
od otca na sina v najstarijih
dani!

Habaj! Ako ki ne more
na ČA-grupi čapat baš peticu,
tajsti neka pita babu i deda,
meštra i meštricu.

Dr. Vlasta Sindik-Pobor

Živjeti Vrbnik

Piše: Mirela Sparožić, prof.

Fotografije Petra Trinajstića nisu novost u Vrbničkim vidicima. Međutim, njegove fotografije u ovome broju svojevrstan su uvod u stalnu postavu koja će biti izložena u Lapidariju, podno vrbničkog zvonika, od Ivanje 2006. do tko zna kada.

Ponesen ljestvom, slikovitošću i pitoresknošću rodnoga Vrbnika, Petar Trinajstić zadržava trenutak koji u njegovoj fotografiji kao da je duži.

Bilo da je "uhvatio" staricu s krunicom u ruci, težaka na svemoćnoj zemlji, kapare u molitvi, dijete na morskom žalu ili val u bjesnilu, on je dao dijelić svoje duše kojoj svaki

promatrač dodaje svoj. On je dio njih, a oni su dio njega. To se osjeća u svakoj fotografiji nastaloj iz ruke i oka ovoga majstora, koji duboko cijeni svoj grad, njegovu baštinu i njegove ljude, koji - živi Vrbnik. On osjeća njegovo pulsiranje, njegove titrje; u suglasju je s njim.

Odabir fotografija za ovu, stalnu izložbu, nije slučajan.

Nove Trinajstićeve fotografije oduševit će svojom jednostavnosću, autentičnošću, koloritom, sjajem.

Vrbnik danju i noću, sa zemlje i iz zraka, iz daljine, izbliza. Dio svijeta, svijet u Vrbniku.

Prikazujući kapare, članove srednjovjekovne bratovštine Sv. Ivana Krstitelja, koji već 700 godina žive u Vrbniku pomažući u prošlosti siromašne, potrebne, nesretne, a danas prateći pokojnike na vječni počinak i pjevajući za njih Pojubici te na Veliki Petak Božji plač, Trinajstić bira onaj dio vrbničke baštine koji ne može biti originalniji.

Ovom se izložbom VKD Frankopan želi zahvaliti čovjeku koji je zadužio Vrbnik, a autor zahvaljuje Vrbniku poklanjajući mu izložene fotografije.

Petar Trinajstić

Rođen je 1946. godine u Vrbniku na otoku Krku. Diplomirao je na Visokoj industrijsko-pedagoškoj školi u Rijeci. Zaposlen je u Brodogradilištu 3. MAJ na poslovima rukovoditelja Odjela obrazovanje.

Autor je više od 70 dokumentarnih, edukativnih, reklamnih, kratkih igranih, eksperimentalnih filmova i video radova. Na brojnim festivalima u zemlji i inozemstvu, za svoje filmove primio je više od 90 autorskih nagrada i to: za najbolji film, režiju, kameru, montažu i scenarij. Nositelj je stručnog zvanja "Majstor filma" i više društvenih priznanja između ostalih i Nagrade Grada RIJEKE.

Pored filmske režije, pisanja scenarija, filmskog i video snimanja u zadnje vrijeme uspješno se predstavlja umjetničkom fotografijom. Svoje je radove izlagao na više

samostalnih izložbi, a brojne fotografije objavljene su mu u raznim publikacijama, časopisima, razglednicama, plakatima, prospektima, knjigama i fotomonografijama. Više fotomonografija njegova su cijelovita autorska ostvarenja zamisli, teksta, fotografija i dizajna.

Autorske fotomonografije: RIJEKA (tekst na četiri jezika 1992.), OPATIJA (tekst na četiri jezika 1994.), SVETI VID KATEDRALA (1994.), SAN VITO CATTEDRALE (1994.), SANKT VEIT KATHEDRALE (1994.), SAINT VITUS CATHEDRAL (1994.), PRESJAJNI GRAD KRČANA I ZLATNI OTOK KRK (tekst na četiri jezika 1995.), ZAGREB HRVATSKA METROPOLA (1997.), ZAGREB KROATISCHE METROPOLE (1997.), ZAGREB THE CROATIAN METROPOLIS (1997.), LOVRAN ŽUPA SV. JURJA (1999.), LAURANA LA PARROCCHIA DI S.

GIORGIO (1999.), LOVRAN PFARRE ST.GEORG (1999.), RIJEKA, NEPRESUŠNO VRELO (2000.), RIJEKA, AN INEXHAUSTIBLE SOURCE, OPATIJA, BISER JADRANA - THE PEARL OF ADRIATIC, ISTRIA ZAVIČAJ DUHA (2001.), ISTRIA HOMELAND OF SPIRITUALITY, Istrien HEIMAT DES GEISTES, I STRIA CULLA DELLO SPIRITO, GRAD I OTOK KRK (2002.), THE TOWN AND ISLAND OF KRK, LA CITTA E L'ISOLA DI KRK, STADT UND INSEL KRK, KVARNER I GORSKI KOTAR (2003.), KVARNER AND GORSKI KOTAR (2003.), STOLJEĆE MODERNE BRODOGRADNJE U RIJECI 3. MAJ 1905. - 2005. (2005.), ONE CENTURY OF MODERN SHIPBUILDING IN RIJEKA 3. MAJ 1905. - 2005. (2005.).

foto: P. Trinajstić

Studentski život u Rijeci

Piše: Božica Čubranić

Teče moja treća studentska godina. Iako zvuči kao ona dobra stara otrcana fraza, vrijeme stvarno brzo leti. Još se jasno sjećam trenutka kad sam nakon srednje škole kao nadobudna provincijalka došla u Rijeku s ciljem da uđem u završnicu svog školovanja i nađem svoje mjesto pod suncem.

Iako je svakom odgovornom mladom čovjeku koji odluči studirati cilj prvenstveno da fakultetom zaokruži jedan dio svoje individue, svaki student dobro zna da je to tek jedna (doduše najvažnija) karika u lancu svega onoga što znači studirati.

Život u Rijeci i studiranje puno je više od odlaska na fakultet i učenja. Studirati znači i upoznavati nove, zanimljive ljudе, družiti se, prilagođavati, izlaziti van, zabavljati se i još puno toga.

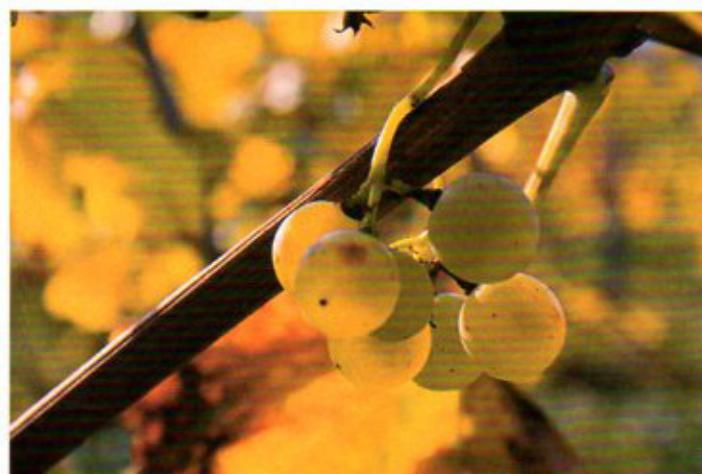
Život studenta, onog koji nije iz Rijeke, je jedno novo iskustvo. Napokon izlaziš iz sigurne čahure svojih uvijek brižnih roditelja i nalaziš se u poziciji da neovisno i po vlastitoj želji kreiraš svoj život. Samostalan studentski život znači brigu o samome sebi, ali isto tako znači i život sasvim drukčiji od onog kojeg mi otočani živimo. Ručak u studentskoj menzi ili brzinsko pripremanje nečeg poluhranjivog, tjera na razmišljanje o finom maminom ručku i toploj domaćoj juhi. Nakon dužeg vremena sva hrana iz menze, koliko god je različita, poprimi isti okus. Ali nije to ništa strašno, to je još jedna od draži studentskog života.

Navikavanje na pretrpane gradske autobuse i ubrzani način života ne trebam ni spominjati. Rijeka, doduše, i nije tako velik grad, ali opet pruža mnogo, nove izazove, nove ljudе, nove odluke pa tako i nov i sasvim drukčiji

način života od onog dotadašnjeg.

Život jednog studenta ispunjen je od početka do kraja tjedna. Izvršavamo svoje fakultetske obaveze, slušamo predavanja i naporno učimo za ispite. Iako se to tako ne čini kad u ponedjeljak ujutro olovno teškim koracima ustaješ iz kreveta, tjedan tako brzo prođe. Nekako se preživi taj prvi dan uvijek novog i zanimljivog tjedna i začas stiže četvrtak.

Da, da četvrtak. To je studentima početak vikenda, dan kad se službeno izlazi van. I tako nakon pomognog uređivanja i nastojanja da izgledaš čim starije, sigurnim koracima (kasnije je upitno koliko sigurnim) obilaziš kafiće i

noćne klubove u potrazi za dobrom zabavom. Uz dobru muziku ili sada popularne karaoke, večer začas prođe.

I onda petak. Mamuran, ali s neutraživom željom da odeš na predavanje i intelektualno se uzdižeš, razmišlja: "Da li da odem ili ne?". Ma, možda je ipak bolje odspavati još malo kad je već i onako petak.

I eto vikend... Većina nas odlazi doma na odmor nakon napornog studentskog tjedna. Torba je obično puna robe za mamu (jer je mi studenti nemamo kad oprati od silnih obaveza čast iznimkama!), a nađe se i pokoja knjiga da nam bude podsjetnik na obaveze kroz vikend.

S teškom torbom i još težim kapcima ukrcavamo se na bus za kojeg većina nas ima osjećaj da putuje u Južnoafričku Republiku, a ne u naš dragi Vrbnik (zbog vjerujem većini dobro poznate činjenice da za Vrbnik ne postoji niti jedna direktna ili makar brža linija). I tako nakon gotovo cijelopodnevnog razgledavanja većine otoka, stižemo doma. Napokon vikend! Treba ga dobro isplanirati i nikako upropastiti učenjem ako nije nužno, ali iskreno rijetko koji prođe da se ne uči jer uvijek ima mnogo toga i sve treba stići na vrijeme. Ubrzo opet stigne ponedjeljak i tako se naš studentski život vrti kao u nekom malom začaranom krugu. Ali svi znaju da je zabavno, lijepo i bezbržno biti student.

Dobar student ne znači samo dobro učiti i izvršavati svoje obveze nego uz sve to uvijek naći vremena za toliko nam omiljenu kavu u Indexu ili dobar provod u četvrtak navečer.

Ovom prilikom osjećam se pozvanom i da u svoje ime, a i u ime svih studenata konstatiram kako se za dobrobit mladih iz Vrbnika, uz poseban osvrт na studente, ne čini ništa. Studiranje pada na teret naših roditelja bez ikakve dodatne pomoći sa strane kao poticaja za naše školovanje. Drugi gradovi i općine čine mnogo za svoje mlade, svjesni da su oni prezentieri čitavog mesta i budućnost na kojoj sve ostaje. Vrbnik ima dugu tradiciju školovanja i velik potencijal da je održi, što je svakako vrijedno poduprijeti. I malo bi bilo značajno, a za to treba samo dobra volja.

Za kraj, svima poručujem: «Studirajte! Time investirate u svoju budućnost, sebe činite kvalitetnijom i svestranjom osobom, a ujedno stvarate i uspomene za cijeli život.»

Dodoh, vidjeh...

Piše: Mihaela Braut

Svaki izazov započinje željom. Život se sastoji od mnogih izazova, većinom malenih, osobnih koje primjećujemo tek mi sami. Naš osobni razvoj uvek je ulazio u sferu privatnosti i većinom je u potpunosti prepričan nama. To je svakako i prilično poštano svoju svijest i širinu duha razvijaj sam! No, postoje i iznimke od tog pravila privatnosti i prepričanja samome sebi, a jedan od tih izazova koji plijene pozornost sasvim je sigurno izazov studiranja. Može se čak sasvim slobodno reći da je izbor studija i studiranje za svakog mладог čovjeka (ističem mладог jer za nas je većina malih stvari velika, a kamoli tek izbor koji redovito određuje naš životni tempo za idućih minimalno 5 godina!), pravi životni projekt koji zaokuplja našu cijelokupnu pozornost i planove. Sve se odjednom počinje vrtjeti oko rasporeda predavanja, upoznavanja s neobičnim pojmovima, koji u prepričavanju dostižu čak i notu mističnosti, poput: kolokvija, semestra, konzultacija, indeksa, iksice, referade, prijavljivanja ispita...

Uz taj osobni izazov koji predstavlja sam studij, redovito ide i iznimno zanimanje naših roditelja koji budnim okom prate naš napredak. Njihova su očekivanja redovito visoka, njihova zapitivanja konstantna, a njihova želja da nas neprestano potiču i usade u nas entuzijazam za učenjem u neumornom je uključu!

No, najveći izazov koji studiranje u sebi sadrži, nesumnjivo je odvajanje od doma i obitelji i odlazak u grad. Za mene je to odlazak u Rijeku. Iako je Rijeka vrlo blizu i vraćam se gotovo svaki vikend, ipak me cijeli tjedan nema i ritam života je mahom različit od onakvog kakav je bio prije. Potrebno je uskladiti svoj ritam s ritmom jednog grada, s ritmom novih obaveza i što je još zahtjevnije, s ritmom novih ljudi s kojima si odjednom okružen.

Naravno, nakon početnog šoka, koji zna trajati i cijelu jednu studijsku godinu

jer je ritam života brz, a nove stvari neusporedivo brže, svaki student pronalazi ravnotežu koja je jedinstvena za svakoga i nauči kako uskladiti svoju želju za domom kojeg ostavlja, za novim gradskim izazovima koji se od mučenja obično pretvaraju u uživanju, obveze koje nameće studiranje (i tu se znaju naći učici ako ih student nauči pronalaziti!) i neodoljiv zov prijatelja, zabave i opuštanja.

U mnogim knjigama koje iščitavamo, a čiji sadržaj pamtim, postavljaju se hipoteze, njihove razrade i podjele. Osjećam se inspirirano da i ja upravo postavim jednu.

Ključ uspjeha svakoga studenta svodi se na dva ključna elementa:

- 1) RAVNOTEŽA
- 2) PRETVARANJE OSOBNOG IZAZOVA U OSOBNI USPJEH

Svaki student koji uspije ostvariti ova dva elementa, može sebe smatrati uspješnim.

Studiranje je prije svega osobni izazov koji naši voljeni roditelji podupiru, no, bez obzira na njihove želje, naš uspjeh ovisi isključivo o nama. U prije spomenutoj ravnoteži, naši roditelji s negodovanjem čitaju riječi zabava, opuštanje, ali trebaju znati da osoba koja se ne zna opustiti, sasvim sigurno ne može ni kvalitetno naučiti, jer kao što život nije jednosmjeran i ne sastoji se od samo jednog puta, i učenje ima za svrhu, osim stjecanja diplome, i širenje naših obzora i upotpunjavanje naših ličnosti.

Stoga, kao studentica iz daleke Rijeke, stavljam nastavak na naslov ovog članka:

Dodoh, vidjeh, ostadoh i... položih!

ČE ŠTUDENTI DELAJU VA ZAGREBU

Piše: Vedran Gršković

Bi reć, judi moji, da je sve do samoga študenta. Zagreb je veli grad pe nuti čudo toga. Glavno je da dobro posloži svoje vrime, aš biš se mogel zalenit. E, ali mej svin če ti se nuti ne znaš če biš prije. Lehko ti se more dogodit da imaš veće oči nego usta.

Vjutron to i ni tako teško. Staneš se i partiš va skulu. Malo habaš meštari, malo učiš i do zapolne si više-menje va delu, a ondat kako ki. Niki će teć za balun, niki će sest va oštariju i čakulat kakove falše štonji, a drugi će pek još malo učit.

Tu van iman za pravit jenu stvar ka me muči. Va Zagrebu imaju študenti od ča svoja društva ka pravljaju kakovi su i s koga su kraja. Ma ne samo to. Društva pomoru mladon študentu da se legje snajde va Zagrebu aš ni svejeno sil sam ili imaš kumpaniju od svoga kraja. To su mesta va kih se mores prepoznat ze svojin zajikon, običajen i svin drugin.

Zač van ovo pravjan? Samol naš lipi Kvarner i otoci nimaju takovoga mesta va Zagrebu va kon biš se mogel malo počakulat ze svojin domaćin čovikon. Ako zememo Istrijani, oni pek imaju svoje društvo i va Zagrebu, i v Rikvi, va Zadru i Trstu. Ja ne znan. Morda je to zato aš nas ni va Zagrebu pelno od evuda ili pek su nan tuji draji nego svoji. Mene znaju pitat kadi je Vrnik. Niki misle da je va Dalmaciji. Ki je za to kriv? Ja misli da mi sami.

Otel bin reć još samol evo: priliki je čudo, i ki ima voje, neće mu bit štufo. Moreš svoje vrime zgubit i po oštarijah, ma ondat ne moreš nikogare za to krivit.

Studirati u Zagrebu

Piše: Slaven Vujović

Studirati po rječničkoj definiciji znači temeljito proučavati, pristupiti čemu studijski, studiozno se baviti čime... lako je to rječnička definicija, u svakodnevnom govoru pojам "studiranje" se često poistovjećuje sa odskočnom daskom za daljnju uspješnu karijeru, pripremom za životni poziv, "najljepšim razdobljem u životu", te velikom količinom slobodnog vremena.

Spoj tih dvaju poimanja donekle daje potpunu sliku o čemu se u biti radi.

Pa što bi onda značilo studirati u Zagrebu?

Prvenstveno, upisati se na jedan od 31-og fakulteta i par visokih učilišta koji čine Sveučilište u Zagrebu, ići na predavanja, pohađati seminare i polagati ispite, što bi na kraju trebalo rezultirati diplomom u vašim rukama i velikim ponosnim osmijehom na licima vaših roditelja. Većinu vremena na ovom trnovitom putu ka diplomi trebali bi provesti u knjižnicama fakulteta, u gradskim knjižnicama, u Nacionalnoj sveučilišnoj biblioteci i raznim učionicama. I naravno-učiti!

Osim toga, studiranje u Zagrebu također podrazumijeva i boravak u Zagrebu.

Prvi problem (ako se izuzme upis na fakultet) s kojim se susreću svi studenti koji su nakanili studirati u Zagrebu jest smještaj. Opcije koje se nude su smještaj u studentskom domu ili iznajmljivanje stana. Za smještaj u studentskom domu zahtjeva se dobar uspjeh u srednjoj školi, povelik broj dodatnih bodova na natječaju za smještaj, te uspješno studiranje u godinama koje slijede. U Zagrebu se trenutno nalazi pet studentskih domova (s. d. "Ivan Meštrović", s. d. "Cvjetno naselje", s. d. "Ante Starčević", s. d. "Stjepan Radić", s. d. "Lašćina") koji mogu smjestiti između šest i osam tisuća studenata, što i nije neka brojka ako uzmemo u obzir da je broj

studenata koji nisu iz Zagreba barem tri puta toliki. Većina soba u domu je dvokrevetna ili trokrevetna, što znači da se zahtjeva i određeni stupanj tolerancije za preživljavanje.

Druga opcija je iznajmljivanje stana, a ona podrazumijeva traženje dotičnog, moguće sukobe s najmodavcima, te poprilično financiranje od strane roditelja.

Sljedeći problem s kojim se studenti suočavaju je snalaženje u prostoru. Taj problem se da riješiti pomoću karte Zagreba, voznog reda tramvaja i par sati provedenih na Trgu bana Jelačića. Nakon tjedan dana gubit ćete se sve manje i manje.

Što se prehrane tiče, većina studenata to pitanje rješava odlaskom u studentske menze koje se uglavnom nalaze u prostorima studentskih domova i fakulteta. Izuzetak je Studentski centar, koji je, kako mu i ime govori, centar zbivanja svih aktivnosti koje su vezane uz studentski život izvan fakulteta. Tamo ćete, osim odlaska u menzu, predavati molbe za smještaj u dom, tražiti posao (Student servis), informirati se, ispijati kave..

Slobodno vrijeme u većini slučajeva ne predstavlja neki problem studentima. U Zagrebu se nalazi 16 muzeja, 24 kazališta, 30-ak klubova, 41 galerija i bezbroj caffe-barova u kojima možete provoditi slobodno vrijeme. Dakle izbora ima, pitanje je samo interesa i afiniteta. Osim toga, godišnje se odvija oko desetak festivala, što filmskih, što kazališnih, što glazbenih..

Uz sve navedeno, za vrijeme studija upoznat ćete s sa mnogo različitih ljudi, a samim tim s mnogo različitih načina razmišljanja. To je samo po sebi određena vrsta "studiranja" i "životna škola", a ako ništa drugo, može vam znatno uljepšati studentski život.

To bi ukratko bilo o studiranju u Zagrebu, pa tko voli...

Sjećanja i zbilja

Dr. Marijan Pavan, Vrbenčanin rodom, objavio je knjigu "Sjećanja i zbilja, Sveti Grgur 1960.-1962. godine".

Autor se spominje mukotrpnog dvogodišnjeg boravka na Svetom Grguru dok je, kao student medicine, bio тамо zatočen. On iznosi na vidjelo "vlastite reminiscencije i intimna zapažanja" koja su mu duboko urezana u sjećanje.

Kao što se to događa u "Procesu" Franza Kafke, tako ni autor ovih sjećanja ne zna razloge vlastitome uhićenju i zatočeništvu. On sve ipak stojički podnosi do oslobođenja 1962. godine.

Dr. Pavan ovu knjigu posvećuje svojoj supruzi i djeci.

(M.S.)

Vrbnička kulturna baština nekad i sad

Piše: Klara Volarić

U bližoj i daljnjoj okolini Vrbnika nalazi se mnoštvo ruševnih crkvica koje predstavljaju našu kulturnu baštinu. U kakvom se otužnom stanju one nalaze, najbolje će oslikati sljedeća dva primjera: crkvice sv. Mavra i sv. Jurja.

Vrijeme gradnje crkvice sv. Mavra nije poznato, no neki je datiraju u prvu polovicu 11. stoljeća. I. Feretić piše da je to bila prva vrbnička župsna crkva, uz koju je bio i zvonik, a danas je ona ostatak najveće jednobrodne kapele ranoromaničkog stila na otoku Krku. Ali, pazite samo kakav ostatak! Zapušten, prekopan, teško oštećen, a da bi ironija bila veća, uz nju je danas smješten famozni VIP-ov toranj kojemu ondje nema mjesta, ali nečiji materijalni interes ne zamara se tim pitanjem.

Sličnu muku muči i crkvica sv. Jurja. Njeni počeci također nam nisu poznati, no prema freskama koje se u njoj nalaze (ili bolje rečeno, nalazile su se) B. Fučić je datira u 12. ili 13. stoljeće. Prvi put se spominje 1453. godine i to kao frankopanski posjed, no čini se da je tom prilikom prešla u biskupske ruke. Nekadašnja obaveza je bila da se u procesiji, na svečev dan, tamo hodočasti te da se održi misa, a danas su joj, eto, jedini hodočasnici zmije i ovce, a zna rasti i poneka divlja smokva. Ono po čemu je sv. Juraj poseban jesu prije spomenute freske koje prikazuju istoimenog sveca (kojeg se danas čak nešto vidi), procesijski križevi i veliki trbušasti jedrenjak oko kojeg plivaju goleme ribe (koje bi trebale predstavljati molitvu za dobar ulov), a koji je danas gotovo nevidljiv. U to se možete uvjeriti ako pogledate ovu «ekskluzivnu» fotografiju i Fučićevu sinopiju freske. Sinopija predstavlja predcrtež. Slikar bi crvenom zemljanim bojom skicirao

likove i ako bi bio zadovoljan, krenuo bi s dalnjim radovima. S obzirom da je crkvica prepustena vremenskim nepriklicima, danas se može vidjeti jedino nešto od sinopije sveca i križeva, ali jedrenjaka više ne.

Taj je jedrenjak predstavljaо

Vrhnik, Sv. Juraj. Sinopija freske: »Nave, izgvođaci brod. XIII.-XIII. st.

izuzetnu povijesnu vrijednost jer svjedoči o tadašnjim vremenima. Radi se o jedrenjaku iz doba križarskih ratova, a slikar je očito bio dobar poznavatelj tadašnjih brodova jer nije laički prikaz. Radi se o «navi» iz doba križarskih ratova, kojega možemo nazvati prethodnikom bracere, a nije bio namijenjen samo za trgovinu, već je uz male preinake mogao poslužiti i kao ratni brod. I još nešto, to je jedan od najstarijih prikaza jedrenjaka na našoj obali. Pretpostavlja se da je stariji samo onaj u Braču.

I na kraju, porazgovarala sam s arheologom Rankom Starcem o tome kakvoj se budućnosti naša kulturna baština može nadati, te je li mu možda poznato što naša općina misli poduzeti po tom pitanju. Evo vam nekih podataka. Krajem 90-ih konzervirani su unutarnji zidovi stambenog djela Gradeca, viteška sala i ina mogla prikazati. Isto tako se

ogradni zid prema dvorištu. Ne treba ni spomenuti koliko je Gradec važan s obzirom da svjedoči o počecima Frankopana i da je jedini kaštel iz tog razdoblja kojeg nema ni na jednom jadranskom otoku. Važno

je napomenuti da je to financiralo samo Ministarstvo dok naša Općina nije uložila niti lipice. S obzirom da su se promijenile zakonske odrednice te sada u radovima mora finansijski sudjelovati i općina, radovi su, dakako, u zastolu. Osim Gradeca, Ministarstvo planira nastavak konzerviranja gradskoga zida Pod keštel, u pripremi je detaljna i skupa obnova župne crkve, a što se tiče ruševnih crkvica s početka priče, koje su mahom u privatnom vlasništvu, one čekaju privatnu investiciju. Hoće li je dočekati, ja čisto sumnjam, no prema arheologu Starcu problem bi se mogao riješiti tako da se otvorí jedan turističko-povijesni informativni centar u kojem bi se baština mogla prikazati. Isto tako se mogu urediti šetnice prema tim lokalitetima te bi se na taj način isti održavali čistima, a Općina tako može poticati ekološki turizam i imati profit od toga. Ali da, samo se naša Općina mora zainteresirati.

Vrbnik – grad «popi i meštric»

Piše: Mira Katunar, prof.

Često se spominje Vrbnik kao grad svećenika ili mjesto rođenja nekoliko biskupa, a danas i kardinala. Bez namjere da umanjim važnost djelovanja najprije popova glagoljaša, a nakon toga i svećenika i redovnika na «vrbenski puk», često sam razmišljala o tome kako je malo u kojem mjestu žena imala tako važnu ulogu u obitelji, a preko obitelji i šire u društvu, kao u Vrbniku. Žene su u Vrbniku bile prije svega majke i čuvarice kuće i obitelji, neke su bile i težakinje, a u šali se znalo reći i to da: "ako želiš imit ženu gospu, onda oženi Vrbenku".

Za razliku od žena na nekim drugim dijelovima otoka Krka, Vrbenka nije samo držala motiku, ona je držala i kabel i prani, lapiž i puhanj, ali i knjigu. Naše su babi bile pismene, mnoge i vrlo načitane (ako ih stavimo u kontekst vremena i prilika), pa su na kraju napornog dana kad bi "muž, dica i fameja bili porejeni" uzeli u ruke knjigu ili kakav roman. Imali su razgranatu mrežu posuđivanja romana i u vrijeme kad nije bilo knjižnica. Vrlo rano se u Vrbniku otvara knjižnica i to braće Vitezić koji su

zahvaljujući obrazovanju, opredjeljenju i želji da nešto učine za svoj Vrbnik poklonili svoje blago u obličeno u knjizi pa su ostavili knjige

Vrbniku i Vrbenčanima kao i svu periodiku koju su uredno vodili. Nažalost, Knjižnica je zatvorena i danas ima samo muzejsku ulogu u ljetnim mjesecima, ali o tome drugom zgodom.

Čemu možemo zahvaliti takav oblik i način življenja i tko je to tako rano usadio ljubav prema knjizi kod žena (ali i kod muškaraca)?

Vjerovatno odgovor leži u činjenici da je Vrbnik u vijek imao mnogo svećenika i da su bile rijetke obitelji koje nisu imale popa, nešto manje fratra, u obitelji. Koludrica je bilo vrlo malo, što je s obzirom da je Crkva duboko saživjela u ljudima, u Vrbniku bilo i pomalo čudno, pa o razlozima ne želim nagađati. Živeći tako i žene su pronašle svoje zanimanje. One su najčešće bile meštrice, kasnije i profesorice pojedinih struka, liječnice,

službenice, a rijetke su one koje nakon 2. svjetskog rata nisu završile srednju školu.

Razmišljajući o tome, a uz pomoć Domagoja, počeli smo tražiti podatke o vrbenskim meštricama. Koristili smo Knjige krštenih od 1900. do danas jer za meštrice rođene

Meštrice Anica Toljanić i Ana Volarić-Vašilkina; Nedra Trinajstić; meštrice Marija Stašić, Milica Trinajstić i Marinka Toljanić-Budišić (dijete).

prije te godine nismo mogli naći živuće koji će nam o njima nešto reći. Zahvaljujemo Marici Oršić, Marici Gršković i Mariji Toljanić na pomoći. Osim Matične knjige krštenih, na temelju koje smo napravili ovaj popis, koja se vodi u Župi Vrbnik, koristili smo i Spomenicu Osnovne škole Vrbnik. Vjerovatno se na ovom popisu ipak nisu našle sve "meštrice" koje se ipak smatraju Vrbenkama. Neka nam bude oproštena svaka pogreška ili naša neupućenost da je neka cijeli svoj život posvetila poučavanju, a mi smo je preskočili. Rad i trud svih "meštric", pa i vrbenskih, utkan je u svakoga od nas, jer to što znamo zahvaljujemo svojem radu, ali i onima koji su nas poučavali.

Školska spomenica «Pučke mužke učione u Vrbniku» od 1881. godine

Do podataka dolazila sam i iščitavanjem Školske spomenice "Pučke mužke učione u Vrbniku" koju je počeo uredno voditi Albert Brozović koji je došao u Vrbnik šk. god. 1881./82. iz Kastva. S obzirom da nije bilo podataka, a ni ljetopisa o dotadašnjem poučavanju u ovoj školi, napisao je «Poviest škole» od njezina utemeljenja do početka šk. god. 1882./83., a na temelju dostupnih podataka. U to je uvrstio i arhiv Mjesna ženske škole koju je vodila nadučiteljica gđa Nikolina Volarić (meštrica "Mikulina").

Meštrice Marija Parčić, Jelisava Zahija i Marija Trinajstić (u prvom redu) fotografirane u Opatiji

Obrazovanje u Vrbniku počelo je obrazovanjem muške djece za pripravljanje "za gimnazijalne nake" u privatnoj školi i to još prije 1836. god. na inicijativu popa Volarić Frana. Ne smijemo zaboraviti sve one popove glagoljaše koji su poučavali po kućama u vremenima kada je to isto bilo zabranjeno. Prvi učitelj koji se spominje u Vrbniku je pop Juraj Fugošić mlađi (1590.). Do 1735. učitelji poučavaju po privatnim kućama, a od te godine vrbnički žakni odlaze u školu u Krk. Privatne škole zabranjene su 1819. godine. Već od 1844. godine poučavalo se na hrvatskom jeziku koji od 1861. godine postaje službeni jezik. Škole su ipak u početku bile namijenjene samo muškoj djeci, ali od 1872. godine djeluje i ženska škola.

Od 1881. godine poučavali su Albert Brozović, Ivan Harbić, svećenik, Josip Brusić, Petar Matanić, a 1900. god. dolazi i Anton Kraljić.

Žene – meštice su Carolina Bozanich koja službuje u Vrbniku od 1883., Marija Stašić je i umirovljena u pučkoj ženskoj školi, a zamjenjuje ju Kate Mariki rođ. Brusić. Od 1900. spominje se Anka Vasilić kao kandidatkinja za privremenu podučiteljicu u muškoj školi. Od 1902. Marica Justinić koja 1903. odlazi u Kras pa će ju zamijeniti Jerko Gršković, učiteljski kandidat.

Od 1904. otvoreno je i "djetinje zabavište" koje polaze djeca od treće do šeste godine. Upisalo ih se preko 40. Škola je smještena u "Vitezićevom domu" s učiteljicom Katicom Matanić, koja se školovala u Zagrebu jednu godinu.

Broj učenika 1906. godine je 133 ukupno, a 1907. je 251 učenik (137 muških i 114 ženskih), a u opetovnici 22 muških i 42 ženskih.

Te godine nadučitelj Albert Brozović izručio je ravnateljstvo ženske škole nadučiteljici Mariji Trinajstić (sестра dr. Mata i dr. Dinka Trinajstića, a nećakinja biskupa dr.

Ivana Vitezića i dr. Dinka Vitezića) i tada dolazi do promjena u obuci školske djece.

Godine 1908. Jerko Gršković odlazi na službu u Punat, a na njegovo mjesto dolazi Milka Volarić. Godine 1910. dolazi Ivan Novak koji je službovao na Zametu. God. 1912. privremenim dekretom učiteljica Danica Mahulja dolazi u Risiku, Tomo Jedrlinić dolazi u Garicu, a Albert Brozović odlazi u mirovinu. Kao naučitelj službovao je u ovoj školi od 1882. godine.

učiteljicom Hilarija Kaliterna (službovala je u Vrbniku 35 godina).

Od 1917. god. u Vrbniku poučavaju Darinka Trinajstić i Hilarija Kaliterna. Na žalost nemamo Školsku spomenicu do 2. svj. rata tako da nemamo podatke o učiteljima koji su tada službovali u Vrbniku.

Ponovo se Školska spomenica vodi za vrijeme 2. svjetskog rata s nekim prekidima.

Ulaskom djevojčica u školu pojavljuje se njihova potreba za dalnjim obrazovanjem pa veliki broj

Meštrica Anica Toljanić poučava vrtlarenje u školskom vrtu na Opjici

Godine 1912. osnovana je jednорazredna mješovita pučka škola u Donjoj Garici.

Žene i muškarci ipak nisu bili u ravnopravnom položaju s obzirom na materijalna primanja za svoj rad, pa tako "...žensko učiteljstvo dobiva 80% od onih dohodaka koje uživa muško" (od 01. 09. 1901. god). Uz redovne prihode dobivaju i naknadu po svakom razredu (ukupno najviše 300 kruna i stan u naravi ili 250 kruna godišnje). Plaće su razvrstane u tri razreda (od 1000 kruna do 1400 kruna godišnje).

Od 1916. dolazi sa Suska Dinka Škrivanić, a u Garicu dolazi na službu Antica Turković iz Omišlja, ali ostaje vrlo kratko i odlazi u Bašku na svoj zahtjev, a za Garicu imenovana je

izabire taj posao kao svoje buduće zanimanje. I kao što su muška djeca odlazila u sjemenište pa tako danas govorimo o dvadesetak živućih svećenika, a nekad ih je bilo i više, tako je u svako doba bilo obrazovanih i zaposlenih žena, vjerojatno najviše "meštric", a i danas nekolicina stiču znanja za poučavanje u školi.

Ponukana razmišljanjem o vrbenskim meštricama pokušala sam istražiti koje su to meštice poučavale i koje su meštice bile Vrbenke po rođenju. Cijelo vrijeme proganjalo me je da ne bih koju izostavila u svojem neznanju ili neupućenosti.

Razgovarala sam sa starijim ženama i muževima. Molila sam ih da se sjete onih koje su ih poučavali.

Slušala sam njihove priče, recitiranje pjesmica iz "pučke škole"... Smijala sam se svemu čega se, danas već starice, sjećaju. Spominjale su svoje meštrice, ali i ne uvijek samo po dobru. Sjećaju se i poneke "puhajki" na svojim leđima, ali na kraju ipak prevagne ono: "Naučila me je čitat i pisat, aš onda ni bilo ni radija, ni televizije. One su nas naučile i delat, a od njih sen naučila ono če mi je potla dobro prišlo ko mladoj ženi, aš matere se ni moglo sve pitat ili se nisu od svega otele ni pogovarat."

Neka nam bude oprošteno ako smo koju izostavili, pokojnu ili živuću. Pišući o vrbenskim meštricama željeli smo ih se sjetiti, pa i onih kojih ste se vi sjetili, a mi smo slučajno izostavili. Ipak je cilj postignut.

Spomenimo se, ako ne imenom, i onih meštric koje su došle službovati u Vrnik iz nekih drugih krajeva i ovdje dočekale svoju mirovinu ili su "odradile" koju godinu. I one su svojim radom pridonijele da su neke od ovih vrvenskih meštric to postale zahvaljujući i njihovom radu.

Upravljački klub učiteljica 1902. god.

Obrazovni sustavi

Ni obrazovni sustav nije bio kao današnji. Danas poznajemo osnovno-osmogodišnje obrazovanje koje je obavezno. Treći stupanj obrazovanja stiče se nakon trogodišnje srednje škole, a četvrti stupanj stiče se nakon završene četverogodišnje srednje škole. Današnji novi sistem studiranja predviđa trogodišnje studiranje nakon čega se stiče naziv baccalaureus (prvostupnik) i šesti stupanj stručne spreme, a nakon još dvije godine stiče se sedmi stupanj stručne spreme i stručni naziv magistra struke. Dodatnim obrazovanjem stiču se znanstveni stupnjevi preko doktorata. Ove godine upisali su studij oni koji će po završetku svojeg akademskog obrazovanja steći neke ove nazive.

Nekada je obrazovanje bilo četverogodišnje, s mogućom "opetovnicom", a poznajemo i "malu i velu maturu". U Vrniku je djelovala i Građanska škola, ali i Ženska stručna škola u kojoj su predavale samo žene. Građanska škola bila je smještena u "Vitezićevom domu", a ženska stručna škola u privatnoj kući. Građanska škola prestala je s radom početkom šk. god. 1938./39., a ženska škola još i ranije. U zgradi na Placi nalazila se osnovna – pučka škola, a poslije 1945. godine sedmogodišnja, pa

osmogodišnja škola sve do 1973. godine kad je u rujnu na Recu otvorena nova zgrada. U toj zgradi i danas stiće obrazovanje djeca iz Vrbnika, Garice, Risike i Dobrinjštine (od 5. do 8. razreda).

Kroz ovaj popis vidjet ćemo i kako se kretao broj stanovnika u pojedinim godinama (kada je broj zapisan u Matičnoj knjizi krštenih) i broj rođene djece, ali i kako je broj rođene djece svake godine sve manji u Vrbniku.

Tom broju treba pridodati i broj mrtvorodene djece, ali i djecu rođenu van bračne zajednice (do 1946. godine).

Od 1980. godine nadalje na Filozofskom fakultetu (različite studijske grupe), Pedagoškom fakultetu (razredna nastava i predškolski odgoj) i PMF studiraju ili su diplomirali: Dina Valković-Sokolić, Ivana Kordić, Martina Volarić, Karmen Brusić, Kristina Volarić, Ružica Kraljić, Elena Gršković, Vesna Fugošić, Tijana Vujović, Katarina Volarić, Klara Volarić, Kristina Pavan...

Naravno, postoje i one koje su za svoje buduće zanimanje izabrale učiteljsku struku, ali iz različitih razloga nikada se nisu zaposlili i radili u toj struci, nego su obavljali neke druge poslove.

TEMA BROJA

Kršteni Do 1900. godine	Broj krštenih	Ime i prezime	Ukupno stanovnika
		Karolina Bozanić Kate Brusić – Mariki Anka Vasiljić - Volarić Nikolina Volarić, nadučiteljica Marija Trinajstić Katica Matanić (od Antona), Katica Matanić (Škatulinka) Danica Mahulja Milka Volarić, Darinka Trinajstić, Hilarija Kaliterna, Milica Trinajstić, Jelisaveta Zahija Marija Parčić (radila u Kastvu)	
Od 1900. -1910.	104	Marija Stašić Marija Harbić- Vukovac Ana Volarić (Vašilkina) Marija Volarić – Juranić Magdalena Sparožić – Lui Anica Polonijo (radila u Istri) Marija Butković Franka Volarić - Rončević	3337 duša 3539 3619 3447 3704
Od 1910.- 1920.	97	(nema podataka)	
	38		
	116		
	69		
	41		
(1917.)	46		
(1918.)	27		
Od 1920. – 1930.	80	Mila Zahija – Dakić Marinka Toljanić – Budišić Zora Volarić – Perhat Marija Valković – Žic Marija Polonijo – Palle Tonica Mahulja Ivana Parčić – Marija Fugošić – Ban	
(1927.)	83	Savica Milovčić – Matejčić Sonja Hodanić – Pečanić Marija Matanić – Radić Božica Polonijo Katica Hodanić – Zec Franka Bolonić - Fajdić Savica Volarić – Batina Dinka Polonijo – Volarić Stanka Hodanić – Trik Marica Fugošić – Čus Lucija Hodanić – Milohnić Lucija Bozanić – Vukanović Marija Dvorničić – Ilijić Marija Sabljić – Tarle	
Od 1930. -1940.	63		
	45		
Od 1940. – 1950. (1944.)	44		
(1945.)	32		
(1948.)	23		
	32	Marija Lukarić – Frgačić, nast. raz. nast. Marija Ivošić – Kraljić, nast. raz. nast.	
Od 1950. – 1960. (1951.)	32		
(1952.)	19	Katarina Pavan-Kovačević, kuharstvo Dinka Milovčić-Stašić, nast. hrv. jez.	
(1953.)	32	Meri Valković-Gršković,prof. engl. jez.	
(1956.)	30	Milena Stašić- Džeko, nast. engl. jez.	
(1957.)	21	Mira Volarić- Katunar, prof. hrv. jez.	
(1958.)	19	Željka Volarić – Mulej,prof. matem.	
(1959.)	26	Meri Toljanić – Mavrić, nast. raz. nast.	
Od 1960. - 1970.	23	Slava Lucetić- Petrinović, vjeroučiteljica Mirela Plišić – Sparožić, prof. hrv. jez.	
(1969.)	17	Matilda Braut, prof. tal. i njem.jez.	
Od 1970.- 1980. (1976.)	16	Ivana Fugošić, prof. tal. jez.	
(1978.)	6	Lucija Braut, prof. biol. i kem.	
	13	Lucija Maržić, nast. predškol. odg.	
(1980.)	19		
	8		

Neki će poučavati u razredu, a neki će svoja znanja primjeniti možda i u nekim drugim djelatnostima ljudskog rada. Vjerojatno će još mnoge vrbničke djevojke izabrati za svoje zanimanje posao poučavanja.

I kao što je Vrnik iznjedrio mnoge svećenike i redovnike, isto je tako i žena izabrala svoje zanimanje i možda su više nego drugdje i žene stjecale znanja i držale "tri kantuna od kuće".

Vjerojatno nije slučajno da i danas Vrnik ima više od četrdesetak studenata, a od toga desetak budućih meštrica, a tek nešto više od devet stotina ljudi stalno živi u Vrniku (iako nas prema zadnjem popisu ima 1274).

Možda ovo zanimanje i nije danas osobito na cijeni, možda su odgoj i poučavanje "devalvirali" na ljestvici vrijednosti. Možda se okrećemo nekim drugim "vrijednostima" za koje će vrijeme pokazati jesu li prave. Ali ono što smo dobili u roditeljskom domu i u obrazovnom sustavu (iako se uvijek i ne slažemo sa svakim), od koristi su svima nama. Zahvaljujući upravo tim prenositeljima znanja za koje mi imamo lijepu riječ "meštrica i mešter", ali i naravno prije svega našem radu i otvorenosti da primamo ta znanja, znamo to što znamo i radimo ono što su nas naučili ili će tek naučavati oni koji dolaze.

Hartulini meštrice Savi

Piše: Domagoj Gršković

Sprid sebe deržin osendeset i šest hartulin meštrice Savi Zahija rojene na Vrbaniku na Škujici (va kući ozgora Oštarije) od matere Margarite rođ. Volarić i Jeronima Zahije.

Kad je finila za meštricu, našla je posel va mestih vokolo Matulj (Rukavac, Frančići..)

Morda bi ove hartulini finili na ognju da ja ne spravjan sve do čega priden pe tako sen ze Jurandvora, kuće nje prenećakinj na Potočini, prnesel i ove hartulini. Pošijane su joj od 1898. sve do 1932. Ista ma najveći del je od početka dvajsetoga vika.

Dobivala ih je od mest vokolo Vrbnika, ma i nika od mest za kih čovik rabi malo razmislit da se spameri denešnjega imena.

Po pismu i onomu o čen se piše vaje se more vidit ki jih pošija :kumpanjice meštrice, brat pop, netjaci študenti... aš te su hartulini pisane krasopison kakovin mi ne umimo pisat, a i meštrice se tuže da njin "... divice nisu vične delu i higijeni..."

Ako ih piše kigodare od doma, napisane su ze težaškun rukun, a i pišu o stvarah ke pojidaju težaci i o svemu če se doma dogaja: ki se ženi i za koga, ki je umrl, koliko kil je imel prasec ovo leto, koliko je ula i vina... Najboje su oneste va kih joj kumpanjice daju depešu o frajih ma i o tomu ki je kakova partija pe tako pišu: "... našla Amerikanca bez hiljade u žepu ..." ili "...umjesto na mladu misu ići čemo na pir..."

Meštrica Save ni bila oženjena ko ni većina meštric va ono vrime. Ne znan zaš se nisu ženili. Morda i zato da bi se ko i popi mogli posve dat svomu delu, a morda jin i težaci nisu bili baš najboji par, pe su tako ostali doma "dvoru za lipotu".

Nigda su se meštrice više štimali nego danes. Mai drugi stariji su se više štimali. Tako je naša meštrica Save va hartulinah evako štimana: Cijenjena gospodična Savka Zahija;

Velecijenjena gospojica...

Odlična gospojica..., Veleštovana gospojica... do Časna i blagorodna gdjica. Savica Zachija, ravnajuća učiteljica u Kastvu, kako piše gvardijan ze Glavotoka. Tako više mesta na hartulini zimje titular nego ono o čemu piše. Va ono vrime se hartulini nisu pisali jeno šoto drugoga , pe se tako piše va svekon kantuniću i po sliki ze prave bandi .

Morda čete reć da ni baš red čitat tuje pisma i još jih dat va novini i koti se još š njimi i malo smet, ma ja mislin da ze ovin nikomure ne delamo zla aš su ti na kih se misli već zdavna "na istini" i Bogu su položili računa za sve če su udelali, a ija ču za ovo če delan.

Pjesnici

Noćna je tišina najtiša,
kao usnulo dijete.

Može se čuti i vidjeti, tamno je modre boje.
Umiruje ptice i ljude, dozrijevanje voća i rast trave.
More ne.

Noćna je tišina najtiša,
kao dani i godine između nas.
Poput uličnih svirača pjeva pod prozorima kuće.
Umiruje ukućane, cvijeće u loncima i sušenje rublja.
Pjesnike ne.

Noćna ih tišina razbudi,
kao šišmiši im misli noću, lete i vide.
Poput vilenjaka iz bakinih priča kliču radosti.
Stihovima brišu boli dok plaču s noćnim vjetrom.
I ljudima.

Marina Valković

*Osvim stanovnicima Općine Vrbnik
čestitamo Dan Općine
i blagdan
Sv. Ivana Krstitelja*

**Pekara Vrbnik
Restaurant Nada
PZ Gospoja
Frizerski salon Donna
Frizerski salon Ivana
Mariška d.o.o.
Market Draga
PZ Vrbnik**

Tiskanje ovog broja Vrbničkih vidika pomogli su Općina Vrbnik i Primorsko-goranska županija, na čemu im najljepše zahvaljujemo.

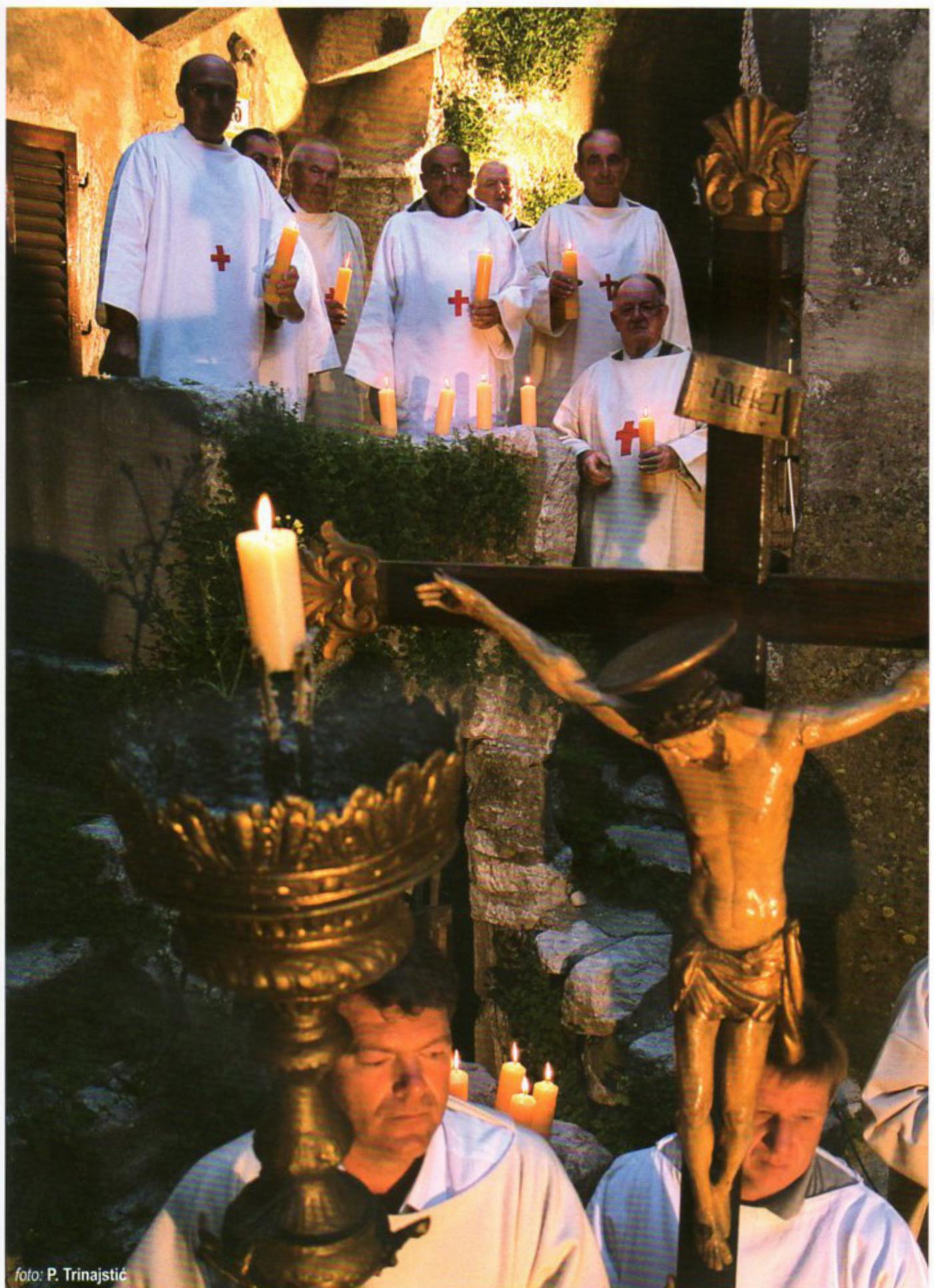

foto: P. Trinajstić

Rođendan klape "Valomet"

Piše: Ivana Ivanović i Ivana Gršković

Ženska klapa "Valomet" proslavila je svoj prvi rođendan 22. 2. 2006. Uoči rođendana, članice klape su 17. 2. organizirale prigodan program u domu na Škujici.

Uz slavljenice su u programu sudjelovali ženska klapa "Volta" iz Krka, muška klapa "Rašketa" iz Punta, muška klapa "Kaštadi" iz Poljica te pjesnikinje Marina Valković i Mira Anić.

Nakon veselog glazbenog druženja u domu, sudionici i njihovi gosti opustili su se uz domjenak koji su

priredile slavljenice uz pomoć sponzora u vjeroučnoj dvorani, koji se pretvorio u pravu malu feštu.

Zahvaljujemo sponzorima te nezaboravne večeri: PZ Vrbnik, Općini Vrbnik, VKD Frankopan, Pekara Vrbnik, PZ Mestinjak, Veletrgovina pićem "Saraga", g. Ivica Hriljac, vlč. Anton Zec.

Vjerujemo da će klapa "Valomet" još dugo pjevati i tako proslaviti mnogo rođendana.

VKD Frankopan u jesen prošle godine organizirao je posjet kazalištu Ivana pl. Zajca u Rijeci. Odaziv je bio velik, pa se za iduću kazališnu sezonu svr zainteresirani mogu javiti gđi Miri Katunar.

Protekle zime mlađi Vrbenčani uživali su u maškarama u svojem mjestu. Uz dobru glazbu i organizaciju te respektabilan odaziv pokazali su da se i "doma" može izvrsno zabaviti.

Općina Vrbnik je uz pomoć PGŽ i Ministarstva kulture tijekom zimskih mjeseci krenula u restauraciju gradskih zidina Pod keštel. Jedan dio je već obnovljen, a nastavak se očekuje iduće zime.

Izlet folklorne skupine

Piše: Nikolina Zahija

Prošloga ljeta vrbnička folklorna skupina bila je vrlo aktivna. Puno se tancalo i kantalo.

Mnogi su nas ugostitelji pozivali da svojim nastupom uljepšamo njihove prostore i razveselimo njihove goste.

Htjeli smo se stoga i sami počastiti nekim izletom. Odlučili smo otici u toplice i to u Sv. Martin na Muri.

U participaciji troškova sudjelovali smo ovisno o broju nastupa. Više nastupa, manja participacija.

Tako smo se jednog svibanjskog vikenda našli u Hrvatskom Zagorju. Ostali smo iznenađeni ljepotom krajolika, vrhunskom opremljenosću toplica i gostoprимstvom domaćina.

Brzo su prošla dva dana uživanja, tako da smo se vrlo zadovoljni vratili u naš Vrbnik.

Nadamo se da će biti još nastupa, a ako bude nastupa, bit će i izleta..

VKD Frankopan u prvoj polovici ove godine ostvario nekoliko zadanih ciljeva: izdali smo članske iskaznice, otvorili web stranicu

www.vkd-frankopan.hr

te najveći i najzahtjevniji - izložba fotografija renomiranog vrbničkog i hrvatskog fotografa Petra Trinajstića pod nazivom LJUBI I SLUŽI, KAPARI VRBNIK. Autor poklanja ove fotografije Vrbniku, a izložene su u lapidariju uz vrbnički zvonik.

Prijam u klerički stalež

Piše: vlč. Antun Zec

1. travnja 2006. u vrbničkoj župnoj crkvi zbio se događaj od ne male važnosti za Krčku biskupiju.

Toga je dana biskup Valter Župan primio među kandidate za svećeništvo mlade bogoslove riječke Teologije: Božidara Volarića iz Vrbanika, Tomislava Debelića iz Malog Lošinja i Marina Novaka iz Zagreba.

Oni su izrazili želju da ih Crkva po

biskupu podrži na putu koji su već izabrali i da se odazovu pozivu Isusa Krista u atraktivnom pozivu svećenika za današnje vrijeme.

Ovi su kandidati za sada studenti treće godine Teologije u Rijeci i već se približava čas njihove konačne odluke. Oni su još na putu. Oni vjeruju da ih je Bog pozvao i uz podršku svojih obitelji, župne zajednice te profesora i

odgojitelja spremaju se na odlučno DA! koje će izreći na dan primanja svećeničkog ređenja.

Posebno se veselimo što naša vrbnička župska zajednica podržava bogoslova Božidara Volarića na putu ka svećeništvu molitvom i poticajem. Nadamo se da će vrbnička obnovljena župna crkva dočekati još jednu mladu misu, ali i nove kandidate za ovaj poziv.

Prva Pričest

U nedjelju 21. svibnja 2006. devetero mališana prvi je put stupilo sakramentom Sv. Pričesti u zajedništvo Isusovih prijatelja. S roditeljima i župom slavili su toga dana:

Matija Magaš
Bruno Ivanović
Ivan Valković
Dominik Polonijo
Nikola Vladić
Nikolina Butković
Katarina Toljanić
Dinka Brusić
Ivančica Čižmek

Sveta Potvrda

2. travnja 2006. godine krčki biskup Valter Župan u zrelje je kršćane promovirao naše krizmanike:

Edi Hriljac, Matija Renčić, Franjo Toljanić, Ivan Bozanić, Vedran Volarić, Dino Babić, Davor Butković, Josip Milovčić
Magdalena Dminić, Josipa Toljanić, Franka Toljanić, Gabrijela Škoro, Ana Antić, Petra Gršković, Matea Rikanović, Andrea Maračić, Veronika Volarić, Maja Babić

VJENČALI se u ime Gospodnje :

DMINIĆ Neven i Felker Eva
LUKARIĆ Miloš i Szabo Ildiko
PRESKAR Robert i Pleše Karmen
GRGIĆ Mladen i Jajić Ana Marija
ORŠIĆ Ivan i Jurjević Iva

PREMINULI u Gospodinu

IVANOVIĆ Mare
LUKARIĆ Antona
TRINAJSTIĆ Silvija
STAŠIĆ Marijan
LUKARIĆ Božena
POLONIJO Tugomil
DIJANIĆ Kafe

KRŠTENJEM
ušli u zajednicu župe:

TOLJANIĆ Franica od Franja i Katarine

JUSTINIĆ Karla od Milodraga i Svetlane

ZAHIJA Ivana od Dragana i Marije

Kršćanine, za kima ideš?

Piše: Božidar Volarić

Kao i svake godine, ponovno slavimo svetkovinu našeg nebeskog zaštitnika sv. Ivana Krstitelja. Ove godine ona pada u subotu što nam uvelike olakšava slavlje i svečarski duh ako uzmemo u obzir da nam je subota slobodni dan i da imamo slobodnu večer za feštu da ranih jutarnjih sati te se veselimo kako ćemo se dobro naspavati.

Kao i svake godine, očekujemo veliko misno slavlje, semenj na Škujici i folklor na placi iza misnog slavlja.

Kao i svake godine ....

Netko će reći: „Vavik je tako bilo, tako će bit i ovo leto“. I godišnji krug se tako zatvara, a mi stojimo uvijek na istom mjestu. Nemam namjeru kritizirati, nego baš naprotiv, želja mi je da nam svaka godišnja svetkovina Ivanje bude vrijeme da se ugledamo u našeg velikog zaštitnika, da potaknuti njegovom riječju možemo reći da smo napravili korak naprijed, korak na bolje u usporedbi s prošlom godinom.

Jedna osobina koja me posebno zaintrigirala i koju čitamo u evanđelju (Mk 1, 3) je ta da da je Ivan Krstitelj bio čovjak riječi, ali ne u smislu ispravnih govora, već jednostavnih i jakih riječi kojima je znao potresti svačiji život i potaknuti na promjenu života (Mk 1, 5). Nije to bio jednostavan govor već, kako kaže prorok: «glas koji viče i kojeg se daleko može čuti». Nije vikao neku novost, vikao je ono što i mnogi proroci prije njega i poticao ljudе da se trgnu iz svoje svakodnevice, iz svog komoditeta te se obrate svojim životom i stave Boga na prvo mjesto. I ljudi su hrliili k njemu i krstili se za oproštenje grehe, povjerovali su mu iako je bio izgledom strašan: tamnoput od pustinjskog sunca, mršavog stasa,

obučen u devinu dlaku i hranio se skakavcima i divljim medom. Ljudi su u njemu prepoznali čovjeka koji je svojim životom svjedočio za Boga. Pitam se trebaju li nam takvi ljudi? Sigurno da trebaju i sigurno da ih ima, no ne želim pričati o njima, već o nama kao onima koji bi trebali čuti takve glasove i potaknuti njima ugraditi ih u svoje življenje vjere kako bi dalje napredovali i rasli.

Ponakad imam osjećaj da smo svi više-manje zadovoljni onom vjerom koju imamo, koju smo naslijedili od svojih starijih i nju nosimo. Problem nastaje kad se poput starih Izraelaca ograničimo na formalizam prinošenja žrtava, tj. u ovom slučaju pohađanja misa i sakramenata bez da onu vjeru koju sadržimo nadograđujemo i promišljamo o njoj. Vrtimo se uvijek istim krugom te s vremenom i to malo što imamo, postane nam dosadno i beskorisno.. I zaista, ako je vjera uvijek nešto isto, brzo se toga zasitimo i ne nalazimo puta kako dalje s tim pa je jednostavno odbacujemo i nastavljamo sami s nekim svojim razmišljanjima i idejama. U tome smo podložni stvarnosti oko nas, a okolina u kojoj živimo nije uvijek naklonjena pravoj Istini već često manipulira stvarnošću i stvara neku svoju istinu kojom onda manipulira ljudima i ljudskim dostojanstvom te mi pod utjecajem te izvrnute istine gubimo svoj identitet i utapamo se u masi koja nas vodi u nepoznatom smjeru. Upravo tada javlja se potreba za nekim tko će glasno viknuti i ukazati na pravi Put, Istinu i Život.

Kažemo da smo kršćani, a moje pitanje onda glasi: što znači biti kršćanin? Isus Krist nije samo neki

NASTAVAK NA SLIJEDEĆOJ STRANICI

NASTAVAK S PRETHODNE STRANICE

Krista, što najbolje možemo čitanjem Evanđelja, trebamo produbljivati njen sadržaj i aktivno je promišljati u svom srcu. Ne smijemo se zadovoljavati onim što imamo već ići naprijed, na više i bolje. Štoviše, imati pravu vjeru znači truditi se ostvarivati je u svom životu, kao što bi rekao sv. Pavao: „Imaš vjeru? Pokaži mi svojim djelom kakva je, a ne samo riječimal!“. Pokušajmo zamisliti u osobi našeg župnika, ili nekog drugog svećenika, ili biskupa, osobu Ivana Krstitelja kako uvijek iznova viče Riječ Božju i potiče da je slijedimo, a mi koji slušamo pokušajmo nešto promijeniti u našem načinu življena i nošenja sjemena vjere kako bi rasli i napredovali. Nemojmo govoriti: „Vavik je bilo...“ već recimo: „Vavik je bilo, al bit će još boje!“ jer mi rastemo i napredujemo i trudimo se da vjera nije samo slovo na formularu u župnom uredu.

Ivan Krstitelj jasno je ukazao na Onoga koji dolazi iza njega. To neka bude i naš odgovor na pitanje u naslovu. S tim mislima proslavimo ovu svetkovinu i molimo Boga da ojača našu vjeru.

Čitalačke navike osnovnoškolske djece

Piše: prof. Irena Žgaljić-Magašić, dipl. bibliotekarica

Školska je knjižnica vrlo specifična knjižnica i po mnogočemu se razlikuje od ostalih vrsta knjižnica. Njezina je uloga odgojno-obrazovna, a cilj njoj je na što kreativniji način privući korisnike u svoj prostor.

Primarna uloga školskoga knjižničara je da na postepen način priprema korisnike svoje knjižnice na sve ono što općenito knjižnica kao pojam nudi, kojim medijima raspolaže i koje se sve aktivnosti usmjerene ka korisnicima u njoj nude. Ona priprema učenike na korištenje ostalih vrsta knjižnica izvan školske zgrade. Svakako, cilj njoj je učenike poučiti i tome da je knjižnica za njih mjesto susreta. Iz tog susreta korisnika s knjižnicom i knjigom potječe daljnji odnos prema knjizi i čitanju, a time obrazovanju i samoobrazovanju pojedinca. Tu je uključen i dodatan knjižničarev rad s učenicima koji se ogleda u knjižničarevoj suradnji s ostalim djelatnicima škole u izvođenju izvannastavnih aktivnosti.

Školska je knjižnica škole u Vrbniku od veljače 2004. dobila diplomiranog školskog knjižničara koji je učenicima i učiteljima na raspolaganju tri dana u tjednu. Dva dana za vrijeme cijelodnevnog izvođenja nastave i jedan u pola vremena izvođenja nastave.

Prateći čitalačke navike školske djece u ove dvije godine dolazimo do nekoliko zaključaka o čitalačkim navikama učenika. U mlađim razredima djevojčice i dječaci podjednako su zainteresirani za čitanje. U najviše slučajeva djeca prestaju s posudbom literature nakon što završe čitanje zadanog broja književnih djela – lektire. Umjereni broj učenika ističe se željom da pročita još

koju knjigu izvan lektire namijenjenu njogovoj dobi. Interesi takvih učenika su uglavnom usmjereni na knjige avanturističko-pustolovnog i imaginarnog sadržaja. Traže se knjige A. Gardaša, M. Twaina, E. Kastnera, Z. Pongrašića, H. Kovačevića....

U starijim razredima situacija se znatno mijenja. Učenici uglavnom čitaju samo lektiru. Znatna se razlika u čitanju uočava između muške i ženske djece. Dječaci uglavnom čitaju samo zadanu lektiru (ako je uopće pročitaju nakon posudbe), a vrlo malen broj učenika (koji se može nabrojati na prste ruku) ima želju za proširenim, fakultativnim čitanjem knjiga iz školske knjižnice. Čitateljice se, međutim, vrlo često interesiraju za naslove van lektire, što je više nego pohvalno. To su djela pustolovnog, detektivskog, naučano-fantastičnog i ljubavnog karaktera te djela koja se bave psihološko-emocionalnom problematikom djece i mladih. Traže se djela R. L. Steinea, S. Townsend, J. K. Rowling, H. Hitreca, S. Polak, M. Colemana, G. Blytona, Z. Pongrašića...

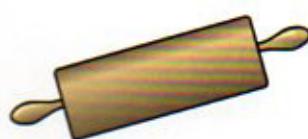
Mnogo je zanimljivih naslova koje djeца traže, no zbog finansijskih problema knjižnica nije u mogućnosti udovoljiti njihovu upitu. Maleni dio vanlektirnog fonda obnovljen je sa sedam knjiga na početku ove školske godine. Nastoji se proširiti vanlektirni fond knjižnice zbog djece koja žele više.

Dakako, prikazan vid čitalačkih navika temeljen je samo na posudbi literature iz školske knjižnice u Vrbniku, a mnoga su djeca usmjerena i na druge knjižnice u Krku i Rijeci.

Recepti: povitica

Izmiksati 2 jaja, 3 žlice šećera, 2 vanilij Šećera. Dodati skutu, kiselo vrhnje, ribanu limunovu koru, 3 žlice brašna. Umiješati i pecilni prašak. Kalup obložiti papirom za pečenje. Unjega staviti smjesu i peći na

temperaturi od 170 °C oko 45 minuta. Dok se povitica ne odvoji od kalupa, pečeno istresti naopako na tanjur, pustiti da se ohladi, posipati šećerom u prahu i servirati.

Ako znate neki stari recept i želite ga podijeliti s nama, pošaljite nam ga na naš e-mail: vrbnickividici@net.hr, a mi ćemo ga objaviti.

Osmosmjerka

I	I	T	S	E	J	I	V	O	P	K
D	N	A	I	S	I	E	A	T	I	U
E	S	F	P	N	K	J	J	E	K	A
N	E	I	O	A	Č	M	I	H	S	N
G	L	Z	LJ	R	A	E	M	N	T	O
L	E	I	M	Š	M	T	E	I	A	R
E	J	K	E	R	E	A	K	Č	V	E
S	T	A	Z	I	NJ	C	T	K	R	J
K	I	N	V	O	K	I	L	I	H	V
I	M	A	T	E	M	A	T	I	K	A
A	J	I	G	O	L	O	I	B	A	A

1. INFORMATIKA
2. BIOLOGIJA
3. VJERONAUK
4. HRVATSKI
5. MATEMATIKA
6. ENGLESKI
7. TJELESNI
8. FIZIKA
9. POVIJEST
10. KEMIJA
11. ZEMLJOPIS
12. TEHNIČKI
13. NJEMAČKI
14. LIKOVNI

autorica: *Bernardica Polonijo*

RJEŠENJE: ——————

Bulitin

Piše: stric lve, stricive@net.hr

Već čudo vrimena pojidan se za moju vnuku i smućivan se će i kako će to bit ove sezoni kad pride va Vrbnik?!

I pasano leto je baba zijala da ni lipo po Gradu hodi te pupčićen zvena, nego da rabi oblić malo šesniju majicu. Istešo ja mislin da je mati gora od nje! Če joj rabi kupovat takovu robu?

Če denes materan drugi mora udelat reda? Kako da nisu kapace udelat same reda va svojoj kući?!

Sedaj će po Gradu bit tabeli kadi moreš bit va kratkih bragešah, a kadi va delgih bragešah. Morat će judi znati da Vrbnik ima svoj "dress code". To ti vavik napišu kad greš na niko posobojno mesto kako se moraš oblić za prit na to mesto. Mi se čudimo da se judi ne znaju poredit za hodi po gradu ,a i ovi "veli judi" (ne mislim da su to visoki judi) dobiju urdin kako se moraju oblić za prit jeden ke drugomu. Ma morat će se poredit i muži aš šempre gredu spoja do pasa goli ili va modrih majicah na porančiće. Meni se čini da ni muži nimaju ča pokazat. Ter je lipše vidi kakovu mladu žensku nego njih.

Moj kumpanj Pere bi rekeli: "Ma muži ne leže pod redon va poju i nisu goli do pasa da bi se zapekli, nego njin je teplo od dela. Zemu sobun bivandu i pju, onda se pote. Hite modru majicu za vrat da njin popje pot i onda onako goli gredu doma ze prehićenun majicun oko vrata." Sedaj kad pridu Pred Križ morat će se oblić va mokru i od pota smrdjivu majicu, ili će morat nosit sobun terliš za oblić. Kad već ne moru nagi hodi goličini, ne moru ni težaci kazat one bele, tenke nožice i potne škini zapečeni "na porančiće".

Ja nis videl moju ženu dok se nismo oženili, a kad smo se i oženili ni bilo letriki, pe ju nis doboto ni mogel dobro vidi. Ona bi mi podilila sve športkačoni ako bin ju šekal da se malo za dana

pokaže. Kad sen mogel (i imel ča vidi), nis mogel, a sedaj kad moren (...a ni više ča jako gjedat), sad ne moren. Ma nis ni ja baš takov športkačon, ma boje bi bilo da su to naši popi udelali kako drugačije. Baren oni ume udelat onako malo "po čočku", a ne vaje reć če misle. Pe pridu novinari (i Lugen, športkačon ki po gradu slika nage ženske), a oni od svega udelaju čakuli . Sedaj nas imaju po novinah i televiziji če nismo rabili bit, a rabilo bi reć novinaron da pišu od vodi i od stroški ke ima jedna fameja. Od toga neka malo popi govore, aš judi više ne moru naprid radi ovih nedel va ovoj našoj Croatiji. Ma od toga muče aš njih se ne bi oteli zamirit sedaj kad su dobili penzije i plaće sveki mjesec . Ma, denes se više ni popa po obelčilu ne raspozniva aš nose bele stomanje bez koralina oko vrata kako i mi. Vrimena su i njih prominila. Ma to mene ne jadi , ali zač onda pači njin če smo se i mi "prominili". Dicu rabi zmala gojiti da ni sveka roba za sekamo i da se nag ne more hodi ni va školu, ni na delo,ni va butigu, a bome ni va crikvu. To kako ćeš se za kamo spravit, rabi zmala naučit doma, a ne po tabelah na česti.

"Ma će ih ni sram?!", zija po kući moja žena od kad je čula da čemo kubik vodi plaćat dvajset kun. Do sad se je govorivalo da imamo penzije male i da čemo živit na kruhu i vodi , ma sedaj nimamo više ni za vodu. Ostalo je samo za kruh. Ja ču kruh točat va žlahtinu i delat supu aš to će mi bit jeftinije. Vodu za pit kupujemo va bočicah,a ovasta za prat će bit dvajset kun kubik. I sad kako čemo se liberat športkice?!

Moja žena govori da je ona već onda govorela da one lati ke dile nete bit badava. Ona je spravila dvi kafene lati za mlist, ma sve će ona to dobro platit.

Sveki put kad vidi da pasivaju auta od Ponikvi, ona laje i zija.Svi ki imaju auto od poduzeća voze se va njen i poj, a svoja auta imaju doma va garaži. Vavik je to bilo tako. Svi ki su imeli auto od Općini, Vatrogasac, Školi, Ponikvi, Elektroprivorja, i evako drugih šefovskih posal, svoja auta bi dali va garažu, a vozili bi se va službenon autu i hodeli za ovce, po poju i razvažali svoju dicu. Mora niki platit sve te auta i njihova nedela, ...a ovo leto čemo počet to plaćat i va vodi.

....i tako čemo mi ovo leto malo ohejavat rilo, a oprat čemo se poć Namori , na Nuluk. Špjegal sen ženi da ju više nis videl da ze gumun poliva vrt i one rožice ke je kupila va Općini . Rabi zet polivalo vruk u koliko more zinest, toliko neka poliva. Dobro bi bilo nigdi položi i latu za spravljat vodu, ma i kumari, po sezoni; a onda će suseda brundat da su joj gosti zibadani od kumari. Morda će moja žena počet spravljat vodu i kući pe nosit va vrt. Samo koliko će vodi platit onisti ki imaju djardini sprid kuće i one cjevi ke polivaju pod zemjun!? Moja suseda ima po sezoni pelnu kuću gost , a oni nete mislit i nete zatvarat vodu dok Peru zubi. Rekla je i ona da ne zna če će udelat. Seki dan gredu na kupanje i onda se opet Peru kad pridu doma, ko da su govneni prišli zmora. Da će jin reć: «Mi imamo čisto more , ni ko u vas pelno kemikalij. A kad van sol malo zateže kožu, to je zdravo. Ne morate se tutu prat va običnoj vodi. Perite se va običnoj vodi kad pridete doma, a tutu se kupjite va moru...»

Pasano leto je morala platit na postije makar ni imela gosti va kamari . Plaća se za prazne postije, a sad će za pelne kamare platit skupu vodu... i če će joj onda ostat? Nikakor ni kuntenta. Ma baš jih briga. Oni imaju vele plaće ,a za nas ih ni briga.

Zač ja ovoliko od toga pišen? Vnuka mi je pročitala če ste pisali po onoj pošti na struju. Toliki su pisali od vodi i ovoga obelčila, a strah ih je to reć naglas. Sveki neka dela reda doma. Ja sen rekel če ja mislin.

Ma još me za nič jako potežu za zanjik. One kuće na Jiru. Rabi se dat Bogu vruki. Judi bi morali prit crikvi i molit kako po nakani. Rabili bi udelat ko niki zavet i onda molit da dobiju stani ke već plačaju. Sad niki plačaju i stani i fiti. Tako smo užali molit za dež, a ja mislin da je to isto i da nikin već i gori pod nogami za poč kuću. Zato bi morda i va Općini morali sveko jutro

kad pridu na delo (i dok pju kafe) najprije zmoliti luzarij svetomu Ivanu, našemu zaštitniku, da njin pomore i morda od kuda pridu i šoldi za poplačat delgi, i tereni, i česti, i če ja znan če su sve oni delžni. Rekel sen da se va njih neću pačat nego samo ako gori. Ajena ženska je rekla da jin već "gori pod nogami" aš da ih je pelna kuća: a mobija čeka va nikon skladištu, a još da rabi prominit i nika želte pločice (aš da se njin više pježaju na rožice).

Samo nan more pomoć sveti Ivan, naš zaštitnik koga slavimo, i dragi Bog. Rabilo bi njin se molit:

"....Budi naša Ti utjehal vazda nas čuvaj grjeħha;
Kuge, glada, tere rati,
Svako od nas zlo odvrati.

Blagoslov Bože sveti
Sve četire elementi:
Zrak i oganj, zemlju, vode
Puku tvome da ne škode.... "

A svin Van ki imate ime va našega zaštitnika čestitan imendan i nazdravjan ze žlahtinun (a ne ze vodun)

Vaš stric Ivo

foto: P. Trinajstić

